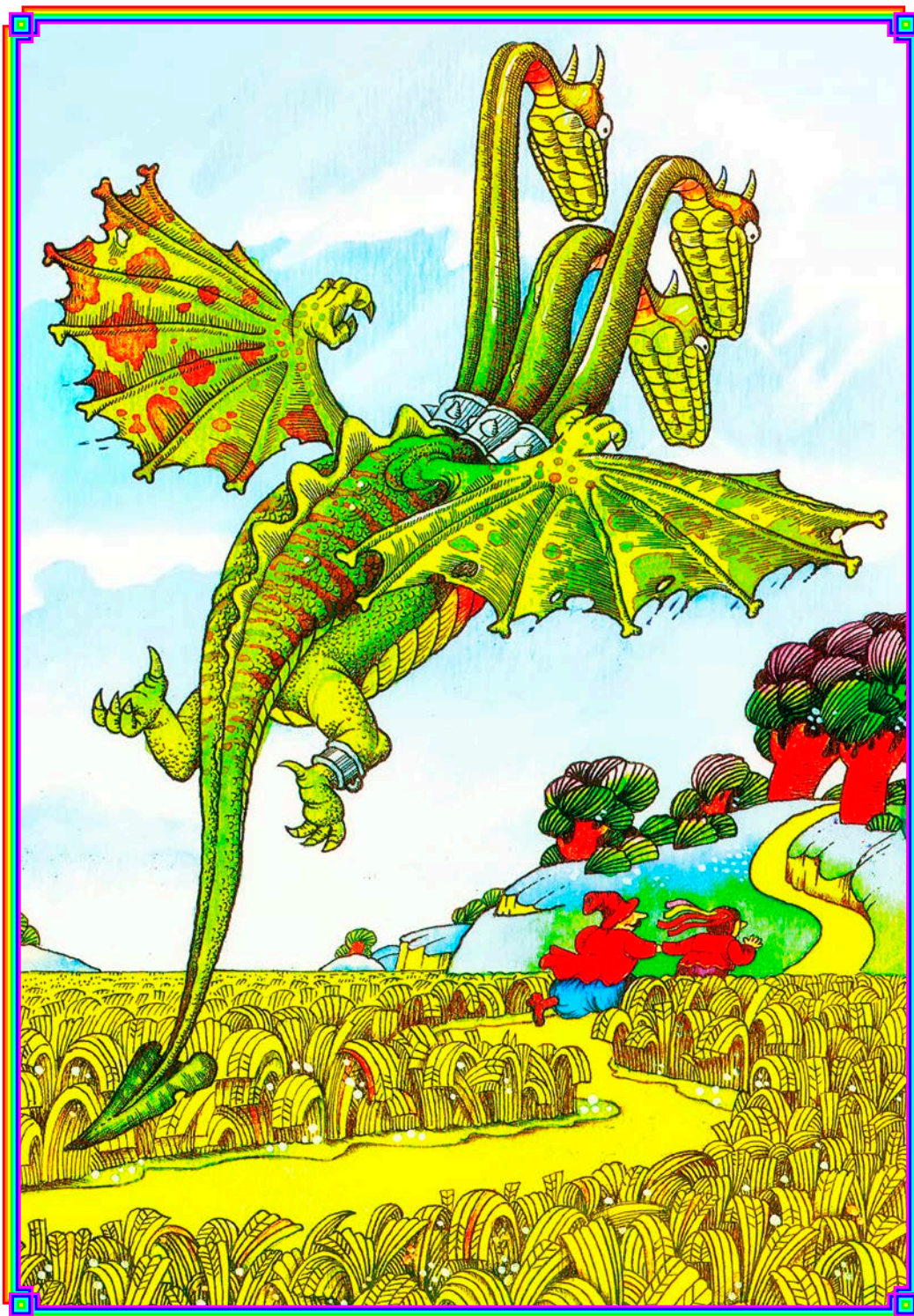

ТРАВЕНЬ 2019/2020 р.

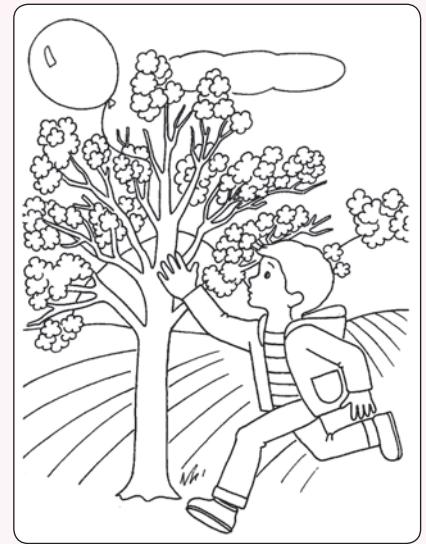
9

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Розмалуй.

Анатолій Костецький **РОЗКВІТНУВ САД**

Лише за ніч
розквітнув сад,
казковий, тихий, чистий,
і на гілках дерев роса
веселкою повисла.
А вранці
ніжний дощ проливсь
на землю зеленаву
і повнів квітів
засвітив
у лоскотливих травах.
І бджоли носять
мед густий
у щільники духмяні
з легких шипшинових кущів,
рожевих,
мов світання.

Ірина Мацко

ВЕРБОВІ КОТИКИ

Вербові милі котики
На кущику сидять,
Пухнасті їх животики
Всіх діток веселять.
Візьму я пару гілочок
Додому віднесу
І разом із Матусею
Зустрінемо Весну!

Ірина Мацко

ЯСІН КОТИК

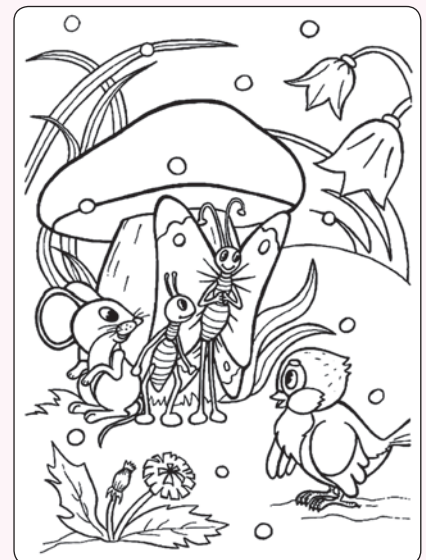
Яся Котика знайшла
Та й додому принесла.
І мерщій його купати,
Витирати і чесати.
Ой, не хоче Кошеня
Умиватися щодня.

Олена Гешко

ДОЩИК

Дощик-дощик шелестить,
По калюжах скаче.
Ще краплинки, ще – і вмить:
Дощик вже не плаче.

Вмите сонечко над нами
Виглянуло з хмар,
І веселка над садами –
Нам від літа дар.

Розмалуй.

На обкладинці журналу
ілюстрація Юрія Галицина до
казки «Яйце-райце».

**«Книга – казкова лампа, що дарує людині світло на
далеких і темних дорогах життя».**

(Готфрід Ляйбніц /1646-1716/ – провідний німецький філософ, логік, математик, фізик, мовознавець та дипломат).

Чи знаєте ви, що...

ОДНА З ПЕРШИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОНСТИТУЦІЙ

У молдовському місті Бандери козацька рада в еміграції 5 квітня 1710-го одногосно обрала гетьманом за колишнього писаря війська Пилипа Орлика. Гетьман зачитав «Пакти й конституції законів та вольностей Війська Запорозького». Договір визначає права і обов'язки усіх членів Війська та гетьмана. Його називають «Конституція Пилипа Орлика» або «Бендерська конституція». Це одна з перших європейських конституцій нового часу.

Після поразки у Полтавській битві шведи й п'ять тисяч козаків-союзників відступили до підвладної Османській імперії Молдавії. У вигнанні помирає 70-річний гетьман Іван Мазепа. Козаки висунули на посаду Гетьмана генерального писаря війська довірену особу та найближчого друга покійного Пилипа Орлика.

Пилип Орлик народився у селі Косути Ошмянського повіту, зараз це територія Білорусі. Хорошу освіту отримав у Віленському єзуїтському колегіумі, та в православному Києво-Могилянській колегіумі. У 26 років одружився із донькою полтавського полковника Павла Герцика Ганною. Вона народила йому трьох синів і п'ятеро доньок. Зблизився із козацькою старшиною, а гетьман Іван Мазепа хрестив першу дитину Орликів. Незабаром став генеральним писарем та отримав маєтки та села по всій Україні. Разом з Іваном Мазепою їздив на аудієнцію до Карла XII, вів таємне листування.

Коли шведсько-українські війська зазнали поразки під Полтавою, Пилип Орлик залишився з Іваном Мазепою. Після його смерті гетьман починає писати «Пакти й Конституції прав і вольностей Війська Запорозького». Цим договором зобов'язувався обмежити гетьманські прерогативи, зменшити соціальну експлуатацію, зберегти особливий статус запорожців.

Конституція Пилипа Орлика починалася з урочистої декларації про те, що «Україна обох боків Дніпра має бути на вічні часи вільною від чужого панування», включала преамбулу (вступ) і 16 статей. У вступі подано стислий виклад історії, чому Україна розірвала стосунки з Москвою і прийняла протекторат Швеції. Україна визначалася республікою. Влада гетьмана обмежувалась, гарантувалися права і привілеї запорожців; державною релігією проголошувалося православ'я.

Карл XII як покровитель Війська Запорозького схвалив «Пакти й Конституції». Втілити в життя цю конституцію Орлику не вдалося. Після невдалих походів козацтво охопила деморалізація. Коштів на утримання війська гетьман не мав.

Пам'ятник Пилипу Орлику в Києві.

Франтішек Галас

Дитячий дощик

Дош не для нас, а для діток,
що після гри заснули в ліжку
і марять далечню стежок,
куди дощу тікають ніжки.

Він не для нас, а для діток,
Радіють їх обличчя рідні,
коли краплини йдуть в танок
узувшиися в пантофлі срібні.

З чеської переклала
Валентина Ткаченко.

*Люб'ть Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну,
красу її вічно живу і нову і мову її солов'їну.*

В. Сосюра

*Той, хто по-справжньому любить свою Батьківщину,
з усякого погляду справжня людина.*

В. Сухомлинський

У СВИТІ КАЗОК

Скільки казок на землі? Тисячі. У кожного народу вони є. Народні казки – своєрідний вид усної пригодницької літератури. Як з неослабною увагою читаємо ми сучасні фантастичні повісті про пригоди людей на далеких планетах, так з величезним інтересом стежимо і за подорожами казкових героїв. Казки передавалися з вуст у уста протягом століть, і дійшли до нас завдяки мистецтву казкарів

– талановитих оповідачів і своєрідних їх творців.

Розповідаючи про життя народу, народні казки відображають взаємини людей, висміюють пороки суспільства, встають на захист пригноблених і знедолених, висловлюють мрії народу про справедливість, про торжество добра над злом.

Кожна казка по-своєму цікава, і без сумнівів принесе задоволення читачеві.

Торбинко, потрусись!

(Словацька народна казка)

Був собі один бідний чоловік і мав трошки жита. Став його віяти, аж прийшов вітер і все забрав. Жінка йому каже:

– Іди шукай вітра! І він знайшов його в одному ярку. Той і питає:

– Що б ти хотів?

Чоловік і просить, що він бідний, то аби йому повернути жито. Вітер йому й відповідає:

– Ось тобі торбинка, як тільки скажеш: «Торбинко, потрусись!», вона й дасть, що захочеш.

Чоловік подякував та й пішов додому. От приходять, сідає за стіл, погукав своїх восьмеро дітей і каже:

– Торбинко, потрусись!

Торбинка потрусилась – зараз усяка їжа була на столі. Усі їли з великою радістю. Коли добре наїлися, жінці спало на думку покликати в гості священника. Священик прийшов, наївся, напився, а тоді й каже:

– Знаєш що, Мартінку? Позич мені оцю торбинку хоча б днів на три. Я тобі її принесу, хочу тільки показати своїй господині, що наварю без вогню і без полум'я.

Чоловік і позичив йому. Коли священник уже мав торбинку, нагукав гостей із усіх країн, щоб зійшлися до нього в неділю. А тим часом і три дні минули. Мартін тяжко чекав своєї торбинки. От на третій день і пішов по неї. А піп йому й каже:

– Нащо вона тобі? Мені вона дужче потрібна. У мене гості. На тобі півхлібини та й іди додому. Торбинка вже моя.

А дома жінка, діти плачуть і кажуть:

– Ти винен, нащо віддав?

Жінка каже:

– Іди до вітра, проси другу!

Чоловік послухав свою голубоньку. Приходить до вітра та й просить другу торбинку. Вітер і каже:

– Я ж тобі казав: не хвалися нікому. А ти ще й багача гукнув у гості. Прав тепер з нього, хай за неї тобі оддасть.

Чоловік так уже просить:

– Змилуйся, вітрику, наді

мною і над моїми дітьми, дай мені ще однееньку.

Вітер змилювався над ним, дав торбинку. Чоловік з радістю приходить додому. Погукав жінку, дітей, щоб посідали за стіл. Поклав на стіл торбинку та й каже:

– Торбинко, потрусись! Торбинка потрусилась – зараз вибігло з неї дев'ять ціпків та й стали бити усіх підряд. Зчинився там великий гвалт. Діти кричали, а жінка ще більше. Повибігали вони надвір, ціпки й сховались назад.

Чоловік узяв торбинку під полу та й пішов до попа. Саме застав його в хаті.

От і править з попа торбинку або пирога з повідлом. Ну піп пішов по пироги.

Торбинка висіла на кілочку. Поки піп там ходив до печі по пироги, Мартін витягнув торбинку з-під поли. Ту з кілочка взяв, сховав, а з тими ціпками повісив на кілочок та й чекає попа. Піп заходить, глянув на кілочок, бачить – торбинка висить. Нічого поганого й не подумав. Дав йому пирога та й каже:

– Ти, дурню, більше сюди мені не ходи! Іди працуй, торбинка моя! Я вже тобі за неї заплатив! Мартін знав, що мав. З радістю залишив він попа, бо мав торбинку за пазухою. Попрошався та й пішов додому. Приходить додому, наївся, напився й чекає, що ж робитиме піп із тією торбинкою.

От поприходили гості до попа, а він і не дав нічого варити. Каже господині:

– Я сам усе приготував. Не турбуйся ні про що.

Коли була дванадцята година, гості посідали за стіл. Піп поклав торбинку прямо на столі.

– Торбинко, потрусись!

Торбинка потрусилась – зараз вибігло з неї дев'ять ціпків і ну молотити гостей-попів. Б'ють їх усіх. А ті кричать на кучерів:

– Запрягай, запрягай, бо нас повбивають!

Були їм тісні двері, мусили через комин вискакувати та кричать:

– Ніколи вже в гості не прийдемо, бо нам тут усім голови потовкли! Піп відніс торбинку назад і ніколи більше не згадував про другу торбинку.

Цап та Баран

(Українська народна казка)

Був собі чоловік та жінка, мали вони Цапа й Барана. І були ті Цап та Баран великі приятелі – куди Цап, туди й Баран: Цап на город на капусту – і Баран туди, Цап у сад – і Баран за ним.

– Ох, жінко, – каже чоловік, – проженімо ми цього Барана й Цапа, а то за ними ні сад, ні город не вдержиться.

– А забирайтесь, Цапе й Баране, собі з Богом, щоб вас не було у мене в дворі!

Скоро Цап та Баран тее зачули, зараз із двору майнули.

Пошили собі торбу та й пішли.

Ідуть та й ідуть. А посеред поля лежить вовча голова. От Баран дужий, та не сміливий, а Цап сміливий, та не дужий:

– Бери, Баране, голову, бо ти дужий!

– Ох, бери ти, Цапе, бо ти сміливий!

Узяли вдвох і вкинули в торбу.

Ідуть та й ідуть, коли бачать – у полі горить вогонь.

– Ходімо й ми туди, там переночуємо, щоб нас вовки не з'їли!

Приходять туди, аж то три вовки кашу варять. Нічого робити. Вітаються:

– А, здорово, молодці!

– Здорові! Здорові!.. – зраділи вовки. Ще каша не кипить м'ясо буде з вас.

Ох, Цап злякався, а Баран вже давно злякався. Цап і надумавсь:

– А подай лишень, Баране, оту вовчу голову!

Баран і несе.

– Та не що, а подай більшу! – каже Цап.

Баран знову цупить ту ж саму.

– Та подай ще більшу!

Тут уже вовки злякались; стали вони думати-гадати, як звідси втікати: «Бо це, – кажуть, – такі молодці, що з ними й голови збудешся, – бач, одну по

одній вовчі голови тягають!»

Один вовк і починає:

– Славна, братці, компанія, і каша гарно кипить, та нічим долить, – піду я по воду.

Як пішов вовк по воду: «Хай вам абищо, з вашою компанією!» А другий став його дожидати, думати-гадати, як би й собі відти драла дати:

– Е, вражий син: пішов та й сидить, нічим каші долить; ось візьму я ломаку та прижену його, як собаку!

Як побіг, так і той не вернувся. А третій сидів-сидів:

– Ось піду лишень я, так я їх прижену!

Як побіг, так і тон рад, що втік. То тоді Цап і каже до Барана:

– Ох, нум, брате, скоріше хапаться, щоб нам оцю кашу поїсти та з куреня убраться.

Поїли швиденько, та тільки їх і бачили.

А тим часом роздумав перший вовк:

– Е, чи не сором нам трьом та Цапа й Барана боятись? Ось ходімо, ми їх поїмо, вражих синів'

Прийшли, аж ті добре справлялись, давно вже од казана убрались, як побігли та на дуба й забрались. Стали вовки думати-гадати, як би Цапа та Барана догнати. Йшли, йшли і найшли їх на дубі. Цап сміліший, – ізліз аж на верх, а Баран несміливий – то нижче.

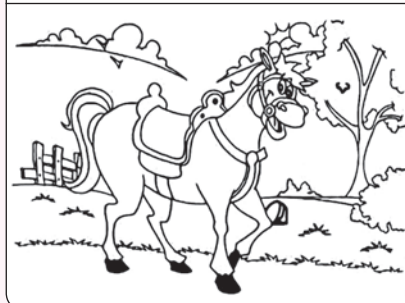
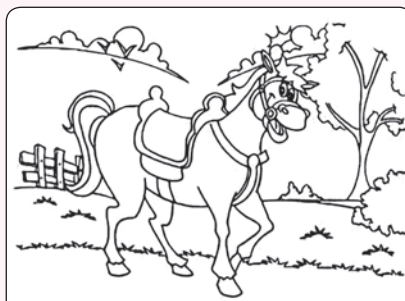
– От лягай, – кажуть вовки першому вовкові, – ти старший, то й ворожи, як нам їх добувати.

Ліг вовк догори ногами й почав ворожити. Баран на гіллі сидить та так дрижить! – не втримавсь, як упаде, та на вовка! Цап – сміливий, не став роздумувати, як закричить:

– Подай мені ворожбита!

Вовки як схопилися, так аж пил по дорозі закурився.

А Цап та Баран з дуба безпечно позлазили, пішли в поле, зробили собі курінь та й живуть там.

Знайди розбіжності на малюнках.

Т. Полубко

Травень

Каштанчик свічечками,
Кульбабка – ліхтарями
Присвічують,
Щоб травень святкував.
А він, наш кучерявий,
Зростив розкішні трави,
Ще й квіти
Поміж них порозкидав.
Ну, як тут не присвітиш?
Квітки збирають діти,
Вінки сплітають,
Дякують йому.
Голівоньки квітчають
І пісеньки співають,
Звеличуючи
Радісно весну.

Василь Слапчук

Наталочка і квітка

Живе Наталочка на дачі.
Аж ось якогось ранку бачить
У себе під віконцем квітку,
Її запитує: – Ти звідки?
Коли і де взялася тут?
– Я під вікном давно росту, –
їй квітка так відповіла, –
Сьогодні просто розцвіла.

ДЛЯ РОЗВАГИ І ПІЗНАННЯ

Український письменник Петро Скунець (1942-2007).

Петро Скунець

Байка

А творять баечку мою
ме леви й не осли.
В одні часи в однім краю
три хлопчики росли.

Були то славні пацани
і вірили дивам,
і дуже заздрили вони
дорослим нам і вам.

Один кораблик запустив
і мріяв над струмком:
– Коби скоріше підрости,
я стану моряком.

Я допливу до всіх земель
і дам такий наказ:
на мій славетний корабель
безплатно брати вас.

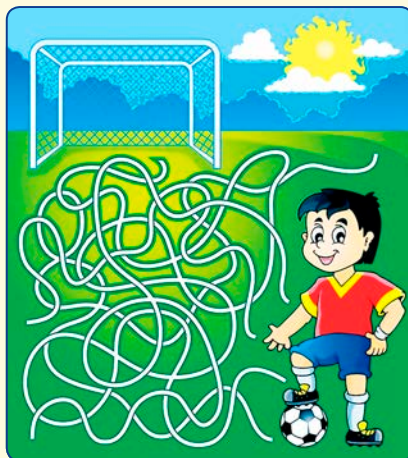
Та другий хлопчик не схотів
кататись просто так,
і над корабликом злетів
з його руки літак.

І він сказав:
– Коби зрости,
я буду льотчик-ас,
а вже тоді літак вести
навчу безплатно вас.

Та й третій хлопчик не гадав
кататись просто так,
але придумати не вдав
нічого над літак.

І він сказав:
– Коби зрости,
то лук такий зроблю,
що з будь-якої висоти
я твій літак зіб'ю.

Ну от, на тому й розійшлись
три милі пустуни...
Росли три хлопчики колись.
І вирости вони.

Допоможи хлопчику забити гол.

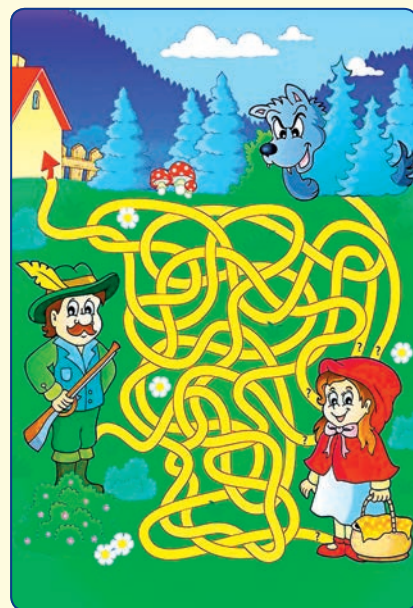
Марія Чумарна

Зелені свята

Клечається світ в зелене –
Листочками липи і клена.
Звиваються у віночки
Дванадцяти трав голосочки:
Що рутоньки та барвіночку,
Що м'ятоньки та василечку,
Рум'яноньку та любисточку,
Деревію-столісточку.
Береза із вітром грається,
У кола гіллям сплітається:
А дівонькам – розплітати,
В березі долі питати.
Клечається звіт в зелене –
Зелене звято у мене!
І ще у моєї черешні,
Що ягідки родить вперше...

17 квітня 2014 р. у Мехіку помер 87-річний колумбійський письменник Габрієл Гарсія Маркес, лауреат Нобелівської премії з літератури 1982 року. Він написав 7 романів, 47 повістей, 10 кіносценаріїв. Світову славу йому приніс роман «Сто років самотності». Твір переклали 35 мовами і продали понад 35 мільйонів екземплярів.

Допоможи мисливцю знайти дорогу до вовка, а Червоній Шапочці добратись до домика.

З поштової скриньки

Знайди на малюнках 10 розбіжностей.

Василь Сухомлинський

Красиві слова і красиві діла

Серед поля стоїть маленька хатина. Її побудували, щоб у негоду люди могли сховатися й пересидіти в теплі.

Одного разу серед літнього дня захмарило й пішов дощ. А в лісі у цей час було троє хлопців. Вони сховалися в хатинці й дивилися, як з неба ллє наче з відра.

Коли це бачать: до хатини біжить хлопчик. Незнайомий. Мабуть, з іншого села. Одежа на ньому була мокра, як хлющ. Він тремтів од холоду.

І ось перший із тих хлопців, що сиділи в сухому одязі, по-жалів бідолаху:

– З тебе аж тече! Ну і змок же ти! Мабуть, до останньої нитки!

Другий теж поспівчував:
– Треба ж таке! мабуть, зда-леку ти біг! У тебе аж губи посиніли...

А третій не сказав ні слова. Він мовчки зняв із себе сорочку й дав її змоклому хлопчикові.

Гарні не красиві слова. Гарні – красиві діла.

Олена Гешко

Їжачок

Я гуляв стежинкою
Бережком Дністра,
Щось мені билинкою
Шепнула трава.

Вушко нашорошилось –
Он там у кущах
Щось заворушилося
Все у колючках.

Підійшов тихесенько,
Нахилився вмить,
Доторкнувся ручкою –
Ой, як же болить!

Їжачок колючками
В м'яч згорнувся чимдуж,
Ніби промовляє він:
«Ти мене не руш!

В мене є хатиночка
Там біля Дністра,
Там мої маляточка,
Там моя сім'я.»

Знову подивився я
На отой клубок, –
Що ж, нехай прямую
До своїх діток.

Я ще погуляю
Тут у холодку,
Пісню поспіваю
Про нашу ріку.

Микола Воробйов

У лісі зацвіло

У лісі зацвіло
кружальце пенька,
як маленьке сонечко,
і виріс з нього промінь –
зелений пагінець.

Гора Говерла (2061 мн.р.м) є найвищою гірською вершиною України.

Степан Чарнецький

Говерла

Я бачу знов тебе! Он стать твоя біліє,
 І око знов моє по твою блудить склоні.
 Ось бач: вже сонця жар тепло на світ весь сіє,
 Лиш ти одна сумна у сніговій опоні!...
 Поглянь довкола лиш: Хом'як вже зеленіє,
 Вже Піп-Іван підняв чоло в блідій короні,
 Вже долом Прут шумить, вже літній вітер віє –
 Лиш ти одна сумна у сніговій опоні!..
 Горо, моя горо! Тебе я розумію...
 Твоя судьба – в снігу красніти та в інею,
 Твоя душа – в зими обіймах вічно мліє,
 Ти вся сповита сном, і літо над твоєю
 Коронаю теплом ніколи не повіє...
 Гей! Яка схожати із долею моєю!...

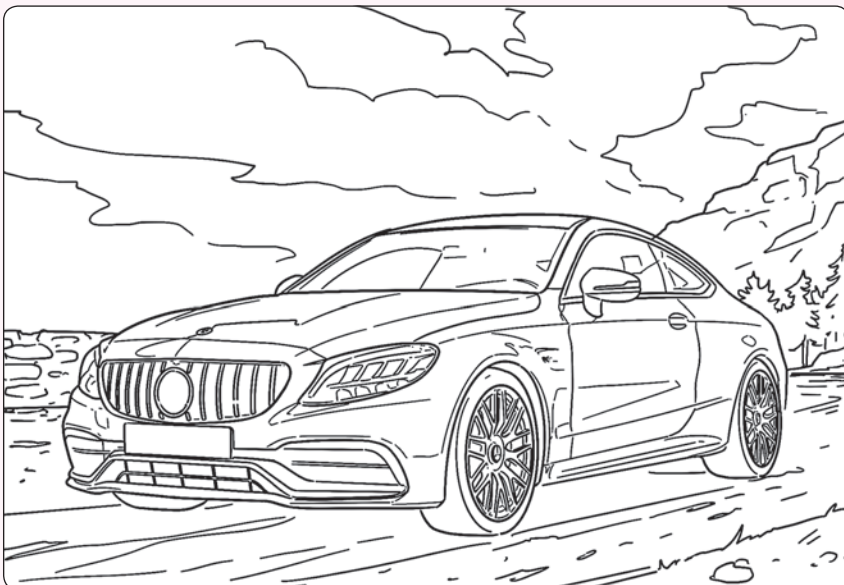
Михайло Стельмах

Чим ведмедю пособити?

У діброві при долині,
 Де біжить-дзвенить струмок,
 Посадив ведмідь малину
 І для себе, й для діток.

Взяв ведмідь відро із хати
 Та й чалапає в струмок:
 Взявся малину поливати
 І для себе, й для діток.

А вода біжить з відерця,
 Витікає прямо вмить.
 Ухопивсь ведмідь за серце –
 І не знає, що робить.

Розмалюй.

Ірина Мацко

СПРАВЖНІ ДРУЗИ

Котик з Коником здружились,
 Поле радісно носилились.
 І з хмаринками літали,
 З вітром польку танцювали.

Річка з ними спритно грала,
 Холодочком тинь вітала.
 Дощик їх наздоганяв,
 Друзів радо поливав.

А за ними в ранню пору
 Вся малеча біжить з двору:
 – Ой як гарно, що завжди –
 Разом справжні друзі ці!

Київський вальс

Слова Андрія Малишка

Музика Платона Майбороди

В темпі вальсу

Но - чі со - ло - в'ї - ні - ї, но - чі вес - ня - ні, до - ли
под - ні - про - вські на - сні - лись ме - ні. Зно - ву цві - туть каш - та -
ни, хви - ля дніп - ров - ська б'є. Мо - ло - дість ми - ла, ти ша -
стя мо - є. Мо - ло - дість ми - ла, ти ша - стя мо - є.

Ночі соловінії, ночі весняні,
Доли подніпровські наснилися мені.

Приспів:
Знову цвітуть каштани,
Хвиля дніпровська б'є. } Двічі
Молодість мила, – ти щастя моє.

Далі неозорії, київські сади, –
Друже незабутній, ти прийдеш сюди.
Приспів.

Стежки і доріженьки ген лягли у даль.
В парі ми любилися, серденьку жаль.
Приспів.

Нам би ще зустрітися в солов'їну ніч.
Теплі зорі київські сяяли б довіч.
Приспів.

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Адріан Кащенко

Адріан Кащенко (*19 вересня (1 жовтня) 1858 – †16 березня 1921) – український письменник, автор численних прозових творів про вікопомну героїку Запорозької Січі. Його перу належать оповідання – «Запорозька слава», «На руїнах Січі», «Мандрівка на пороги», у повістях «З Дніпра на Дунай», «Зруйноване гніздо» він показав трагічну долю козацтва після знищення Запорозької Січі. Створив галерею портретів національних героїв України у творах: «Над Кодацьким порогом» (Про гетьмана Івана Сулиму); «Гетьман Сагайдачний», «Кость Гордієнко-Головка – останній лицар Запорожжя».

Адріан Кащенко починав свій шлях у літературі з друкування народних легенд, переказів, казок. А.Кащенко судилося стати популярним історичним повістярем, який у своїх творах популяризував славне минуле рідного народу («Запорозька слава», «На руїнах Січі», «Під Корсунем», «Зруйноване гніздо» та інші). Основна його праця – «Оповідання про славне Військо Запорозьке низове» – стала бестселером.

Історичні повісті «Борці за правду» і «Зруйноване гніздо» можна вважати історично-психологічним дослідженням згаданого періоду.

Адріан Кащенко

Зруйноване гніздо

(Уривок)

Того вечора, що з нього починається моє оповідання, коли золоте сонце, схилившись уже до обрію, вигравало на блакитному, блискучому просторі лиману своїм жовтогарячим промінням, на призьбі найближчої до лиману хати сидів з люлькою в зубах власник одного з зимівників сивовусий дід, запорожець Дмитро Балан. Глибокі зморшки, що вже давно склалися на чолі старого козака, за останні тижні вдвічі поглибшали, а в довгих його вусах посивіли останні волосини і вже не нагадували про те, що цей сивовусий дід був колись чорнявим, бравим січовиком. Люлька запорожця на велику йому доуку сьогодні чомусь не курилася, розпалювати ж її та колупати протичкою козаку було дуже незручно; бо в нього була тільки одна – права рука; замість лівої ж у рукаві сорочки теліпався тільки невеликий цурпалок

Ілюстрація українського художника В. І. Лопати у виданні – Адріан Кащенко: «Оповідання про славне Військо Запорозьке низове». – Дніпропетровськ: «Січ», 1991. – 494 с..

Коли старий козак позбувся своєї руки, у Запорозькій Січі ніхто не пам'ятав, бо тому вже минуло більш ніж п'ять десятків років. Сталося те ще тоді, коли Балан був зовсім молодий – за часів кошового Гордієнка.

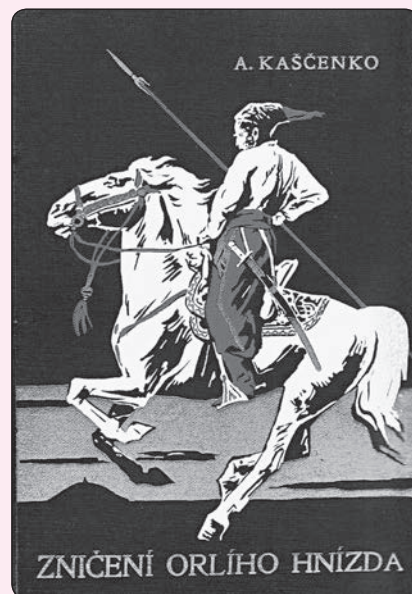
– Було се тоді, – відповідав сам Балан тим цікавим, хто його розпитував, – коли запорожці з наказним кошовим Якимом Богушем обороняли од ворогів Стару Січ на Чортотлику... Та так обороняли, що всі січові окопи своїм трупом завалили... Хто ж не поліг на смерть, як сам Богуш, ті лишилися на віки каліками.

Видужавши після того нещастя, Дмитро пішов до свого роду під Білу Церкву та там і одружився, щоб було кому біля каліки походити. Проте жив Балан на правобережній Україні недовго, бо там панували й хазяйнували поляки і гнітили український люд ще гірше, ніж перед часами Богдана Хмельницького. Він переїхав на Гетьманщину, маючи на думці спокійно дожити віку, та тільки трохи не вскочив там у пазурі кріпаччини. Тоді згадав Балан вільні степи й простори лиману Запорозжя, згадав Великий Луг несходимий, де ще гуляла козацька воля і, покинувши з розпукою в серці пригноблену Україну, перейшов з дружиною на Запорозжя і осів зимовником біля Базавлуку. Тут, біля лиману, насадив він садок, упорядкував пасіку й господарство і прожив зі своєю дружиною, не маючи дітей, більше як тридцять років, після смерті ж жінки одружився з дочкою свого сусіда Лантуха і з нею прижив Івана та Галю.

На велике горе старого козака через десять літ померла й друга його дружина, лишивши йому двох дітей-недолітків. З того часу старий запорожець віддав всю свою душу дітям і найбільше Галі, бо вона нагадувала йому свою

матір, котру старий січовик любив більше за свою власну душу.

Хоч і дуже тужив старий за своєю коханою дружиною, а проте, втішаючись дітьми та працюючи біля господарства, забував він потроху своє горе. Тільки останнім часом старого запорожця обступили турботні й тяжкі думи і моврій бджіл вони крутилися, гуділи й боляче шпигали його чоло.

Чехи виявили інтерес до творчості українського письменника Адріана Кащенко. І так ще у 1931 р. у пражському видавництві Франтішека Ребця виходять чеською мовою дві повісті А. Кащенко – «Борці за правду» («Bojovníci za pravdu»), та «Зруйноване гніздо» («Zničení orlího hnízda») у перекладі Іржі Гасвського.

Недосіл – на столі, пересіл – на голові

Це дуже правильна приказка. Мало солі – будь ласка, сільничка стоїть на столі, легко цьому зарадити. Ну, а якщо ти пересолила?.. Страва стає така несмачна, хоч викидай.

Отже, коли з двох бід вибрати меншу, то краще недосолити, аніж пересолити. Але як усе-таки зробити так, щоб не було ані пересолу, ані недосолу?

Коли готуєш суп, картопляне пюре, всіялякі гарніри, кілька разів куштуй їх і додавай солі, якщо її замало.

Ну, а що робити, коли готуєш котлети, рибу?. Коли учиняєш кисле тісто?

Куштувати все це, поки воно сире, – неприємно, і, головне, важко передбачити, який смак матиме та чи та страва у готовому вигляді. Який же вихід?

Ось кілька цифр. Запам'ятай їх на той випадок, коли тобі доведеться щось варити, смажити або пекти.

Отже:

Коли готуєш м'ясні котлети чи тюфтельки, на 1 кг м'ясного фаршу чи м'якоти потрібно 20 г солі, тобто 2 чайні ложечки.

Для рибних котлет чи фрикадельок на 1 кг рибного філе без

шкірки та кісток потрібно 20 г солі, тобто 2 чайні ложечки.

Коли учиняєш для пирогів кисле тісто на дріжджах, на 1 кг борошна – 12 г солі, тобто трохи більше за чайну ложечку.

Коли учиняєш тісто на дріжджах для млинців або оладок, на 1 кг борошна візьми 15 г солі, тобто півтори чайної ложечки.

Коли вариш розсипчасту гречану кашу, на 1 кг крупи потрібно 20 г солі, тобто 2 чайні ложечки.

Коли вариш рідку рисову кашу, на 1 кг рису візьми 40 г солі, тобто 4 чайні ложечки.

М'ясний суп солять за 30 хвилин доготовності.

А рибний – коли починають варити.

В очищену картоплю сіль насипають на початку варіння.

М'ясо, рибу, овочі солять перед тим, як починають смажити їх на сковорідці.

А смажену картоплю – коли вона готова.

Василь Голобородько

Дві яблуньки

Любо яблуньці жити у нашій хаті, тільки з того боку вікна: я дивлюся на її рожеві щічки у вікно, і яблунька дивиться на мої рожеві щічки у вікно.

Мати наша нас не розрізняють, мені кажуть: «Ганнусю, ти аж цвітеш», ніби я яблунька, а яблуньці вдягають білі панчішки, ніби яблунька – то я.

Олена Гешко

В гості до бабусі

До бабусі в гості
Поспішаю знову,
Станем на порозі –
Розпочнем розмову.

Все навкруг співає,
Навкруги все квітне,
Сонце наче грає –
Веселяться квіти.

Від подиху вітру
Старий вітряк співає.
Гостювать в бабусі –
Що ж краще буває?

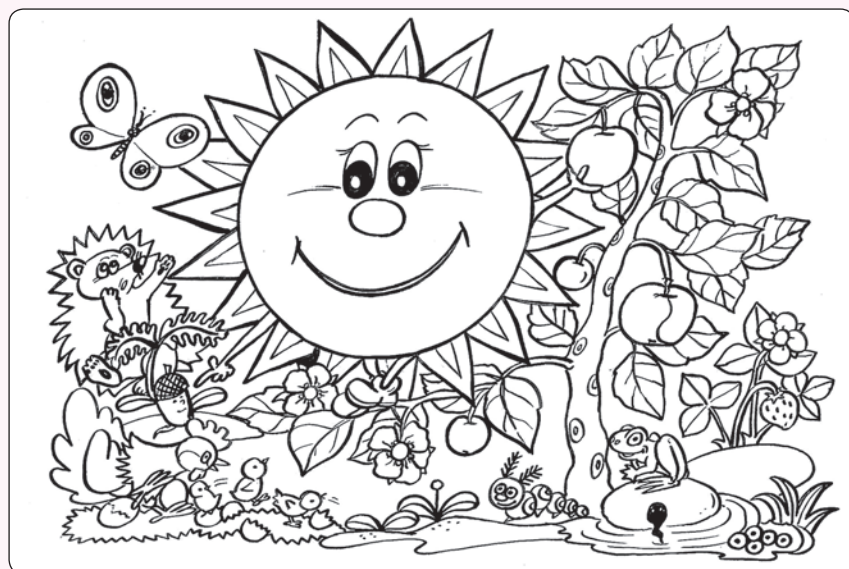
Від землі до неба –
Квітне вся земля.
Все, що дітям треба –
То міцна сім'я.

Роман Скиба

Мишаче безсоння

Мишці Міці щось не спиться:
Лиш засне – то котик спиться.
Пане коте, вгомоніться:
Краще киці своїй спиться!

Розмалюй.

Оксана Сенатович

ТРАВЕНЬ

Я травень – сонця помічник,
 Я в сонця – сонячний двірник:
 Щоденно вранці на зорі
 Його стрічаю у дворі,
 Кажу до нього: – В добрий час,
 Ласкаво просимо до нас.
 Я травень – місяць-килимар,
 Я ще вигадник і штукар:
 Луги вкриваю килимами,
 Дружу з бездомними птахами
 І в килимах отих густих
 Ліплю будиночки для них.
 Я травень – місяць-золотар,
 Позолочу старий амбар,
 Нехай на сонці золотіє
 Старий амбар, і двір, і дім.
 Нехай старий світ молодіє
 Під диво-пензликком моїм.

Лідія Повх

Знімки з канікул

Знімав я із братом
 Карпати фотоапаратом.

Брат – у долині,
 Я – на стежині:
 Клац!

Брат – біля Лиськи,
 Я – біля книжки:
 Клац!

Брат – біля річки,
 Я – край копички:
 Клац!

Брат – на місточку,
 Я – в холодочку:
 Клац! Клац... клац...

Вдома нас мама і тато пи-
 тали:
 – Хлопці, ви справді гори
 знімали?

Дивимось – дивно: ось я,
 а ось брат...
 В жодному кадрі немає Кар-
 пат!

Івана Блажкевич

У дитячому садочку

Наш Івано в дитсадку –
 Як барвінок у вінку,
 А навколо нього друзі –
 Як весною квіти в лузі.
 Завели швидкий танок,
 Звеселили дитсадок.

Знайди розбіжності.

**KULT
MINOR**

s.r.o., Prešov. Tlač Grafotlač s.r.o., Prešov. Rozširuje a objednávky na predplatné prijíma redakcia. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Cena jedného čísla 0,13 €. Rukopisy a ilustrácie nevraciamе. EV 3302/9.

„VESELKA” – časopis pre deti. Ročník 68, vychádza 10x ročne. Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00 177 725. Adresa redakcie: 081 08 Prešov, ul. Janka Boroďača č. 5. Šéfredaktor Ivan Jackanin. Počítačová sadzba NITECH s.r.o., Prešov, Prjashiv, tel./faks: 051/7725061. Друкує Grafotlač, Prjashiv. Ціна окремого номера – 0,13 €. Рукописи та ілюстрації не повертаються. EV 3302/9.

«ВЕСЕЛКА» – журнал для дітей. Союз русинів-українців СР. Адреса редакції: 081 08 Пряшів, вул. Янка Бородача, 5. Головний редактор Іван Яцканін. Комп'ютерний набір NITECH s.r.o., Пряшів, тел./факс: 051/7725061. Друкує Grafotlač, Пряшів. Ціна окремого номера – 0,13 €. Рукописи та ілюстрації не повертаються. EV 3302/9.